ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

Δημήτρης Γρηγορόπουλος



Εφαρμογή το Δημοσιονομικού Συμφώνου της ΕΕ

Η ιλαροτραγωδία επαναλαμβάνεται: Οι υπερβολικές απαιτήσεις των δανειστών και οι ηρωικές «αντιστάσεις» της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ. Και θα επαναλαμβάνεται, μέχρι ο λαός να υιοθετήσει και να υλοποιήσει το έμβλημα του αργεντινάσο: «Να φύγουν όλοι».

Η υπόθεση της παράστασης αφορά τον τρόπο κάλυψης των αποκλίσεων απ' τους δημοσιονομικούς στόχους του 2017-18. Το μεν ΔΝΤ απαιτεί προληπτική νομοθέτηση συγκεκριμένων μέτρων, ενώ η κυβέρνηση προτείνει ως εναλλακτική λύση τη σύσταση μηχανισμού αυτόματης δημοσιονομικής προσαρμογής.

Η «χαώδης» διάσταση απόψεων θα γεφυρωθεί, κατά πάσα πιθανότητα, με τη δέσμευση της κυβέρνησης να αποκαταστήσει τη δημοσιονομική απόκλιση προσδιορίζοντας συγκεκριμένα μέτρα, χωρίς να τα νομοθετήσει προκαταβολικά.

Πίσω απ' το φαίνεσθαι της διαπραγμάτευσης και ανεξάρτητα απ' την τελική μορφή της συμφωνίας, διακρίνονται οι τρεις καθοριστικές παράμετροι του είναι της: η απύθμενη ψευδολογία της κυβέρνησης αλλά και των λοιπών συστημικών δυνάμεων, ο γενοκτονικός χαρακτήρας των μέτρων και η ακραία φτωχοποίηση των λαϊκών στρωμάτων, η επέκταση και παγίωση της κοινοβουλευτικής δικτατορίας του ολοκληρωτικού καπιταλισμού, αφού η θέσπιση του αυτόματου μηχανισμού δημοσιονομικής προσαρμογής («δημοσιονομικός κόφτης») ουσιαστικά ακυρώνει την νομοθετική, αλλά και την εκτελεστική και την δικαστική εξουσία.

Η ηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ απ' την απολογητική επιχειρηματολογία της άγνοιας και απειρίας, των υπερβολικών προσδοκιών και της βαρουφάκειας μπουρδολογίας περί «δημιουργικής ασάφειας» έχει πλέον μετατοπιστεί στην κυνική πωρωμένη ψευδολογία.

Τομή υπήρξε το δημοψήφισμα του Ιουλίου, το οποίο προκάλεσε, υποτίθεται, για να αποκρούσει το επαχθές μνημόνιο Γιούνκερ των 3,5 δισ. Ήδη όμως έχει επιφορτώσει τον ελληνικό λαό με 3,5-3 δισ. το 2015-16, 5,4 δισ. για το 16, 17, 18, ενώ επικρέμεται και η δαμόκλειος σπάθη των πρόσθετων 3,5 δισ. που απαιτεί το ΔΝΤ, αν δεν εξασφαλιστεί το αιματοβαμμένο (όπως χαρακτήριζε ο ΣΥΡΙΖΑ τα πλεονάσματα των Σαμαροβενιζέλων) πλεόνασμα του 3,5% το 2018.

Αλλά και στη διαμαρτυρία της για τις απαιτήσεις του ΔΝΤ που υπερβαίνουν τη συμφωνία της 12ης Ιουλίου, η ηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ ψεύδεται ασύστολα: Η συμφωνία για το τρίτο μνημόνιο προβλέπει ρητά πρόσθετα μέτρα, ανάλογα με τις συνθήκες: «Η κυβέρνηση είναι έτοιμη να λάβει οποιαδήποτε μέτρα ενδέχεται να κριθούν κατάλληλα... καθώς οι περιστάσεις μεταβάλλονται».

Εξάλλου, διαρκές μνημόνιο και η διαρκής αναπροσαρμογή του επιβάλλεται σ' όλα τα κράτη – μέλη της ΕΕ απ' το Δημοσιονομικό Σύμφωνο της ΕΕ, το οποίο περιλαμβάνει: «την τήρηση του κανόνα του ισοσκελισμένου προϋπολογισμού, την εφαρμογή πολιτικών που οδηγούν σε διατηρήσιμα αποτελέσματα (μεταρρυθμίσεις), την πρόβλεψη για μηχανισμό αυτόματης διόρθωσης τυχόν αποκλίσεων από τους δημοσιονομικούς στόχους».

Ο «αυτόματος μηχανισμός» όργανο λιτότητας και ακραίου αυταρχισμού

Οι αντιθέσεις της κυβέρνησης με τους ιμπεριαλιστές δανειστές και οι ενδοϊμπεριαλιστικοί ανταγωνισμοί είναι υπαρκτά φαινόμενα, αλλά δεν οδηγούν σε σύγκρουση. Κοινή τους βάση είναι ότι η εργατική τάξη και τα λαϊκά στρώματα, σε καθεστώς διαχρονικής λιτότητας και εποπτείας, θα αποτελούν το θύμα, που με τον ιδρώτα και το αίμα του, θα αποπληρώνει το χρέος, θα εξασφαλίζει ισοσκελισμένους προϋπολογισμούς.

Αλλά ακόμη και όταν, σε βάθος χρόνου, υπάρξει κάποια ανάπτυξη της οικονομίας, αυτή κυρίως θα εδράζεται σε θεσμοποιημένη συντριβή των λαϊκών στρωμάτων: μισθοί και συντάξεις πείνας, πληθωρικός εφεδρικός στρατός ανεργίας, κυριαρχία της ελαστικοποιημένης εργασίας, ψαλιδισμένα εργασιακά και πολιτικά δικαιώματα. Αυτές οι αναδιαρθρώσεις αποτελούν κανόνα για τις περιφερειακές οικονομίες του ολοκληρωτικού καπιταλισμού, αλλά και για τις ανεπτυγμένες οικονομίες με πιο ήπια σχετικά μορφή.

Ο ΣΥΡΙΖΑ, αλλά και τα κόμματα της αστικής αντιπολίτευσης, παρά τις στεντόρειες αντιπολιτευτικές κραυγές τους, έχουν αποδεχτεί την άτεγκτη αυτή καπιταλιστική πραγματικότητα, εφαρμόζοντας τα δύο πρώτα μνημόνια και συνυπογράφοντας το τρίτο

μνημόνιο, που ρητά προβλέπει την πολυετή εφαρμογή προγραμμάτων και εποπτείας και την «επικαιροποίηση» των όρων (λήψη πρόσθετων μέτρων) όταν το απαιτούν οι συνθήκες.

Η αστική ηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ για να διασφαλίσει τη θέση της στο πολιτικό σύστημα, έχει αποδεχτεί το φουσκωμένο λογαριασμό, ήτοι: Τα 2,5-3 δισ. του 2015, τα 5,4 δισ. του 2016-18 και τα 3,5 δισ. εφεδρικών μέτρων που απαιτεί το ΔΝΤ, όπως προβλέπεται, ως γενική αρχή, στη συμφωνία του Ιουλίου αλλά και στο Δημοσιονομικό Σύμφωνο της ΕΕ.

Τι επιδιώκει λοιπόν η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ; Προσπαθεί να τοκίσει στις αντιθέσεις ΔΝΤ και ΕΕ. Χωρίς όμως διάθεση σύγκρουσης και εναλλακτική λύση, θα οδηγηθεί σε συντριπτική ήττα, όπως συνέβη με την τραγελαφική διαπραγμάτευση του πρώτου εξαμήνου του 2015 ή ως νέος πτωχοπρόδρομος, θα επαιτήσει κάποια ελάφρυνση των νέων πρόσθετων μέτρων και μια τέτοια μορφοποίησή τους: να μη νομοθετηθούν τα εφεδρικά μέτρα και ν’ ανοίξει η συζήτηση για το χρέος, ώστε να σώζονται κάπως τα προσχήματα και η επικοινωνιακή διαχείριση αυτών των μέτρων απ’ τον ΣΥΡΙΖΑ έναντι της κομματικής και κοινωνικής βάσης του. Προφανώς, έχει επιλέξει τη δεύτερη λύση.

Απ’ την άλλη, το ΔΝΤ (υπό την ηγεμονία των ΗΠΑ) θα επιθυμούσε σημαντική ελάφρυνση του χρέους, ώστε να επιβαρυνθούν οι ηγετικές οικονομίες της ΕΕ με την απώλεια κάποιων δεκάδων δισ. ευρώ, θεωρώντας εφικτό το 7,5% πρωτογενούς πλεονάσματος αντί του 3,5% της συμφωνίας για το 2018. Οι Ευρωπαίοι πιέζουν το ΔΝΤ να συμμετέχει στο ελληνικό πρόγραμμα, χωρίς όμως να επιμείνει σε μεγάλη ελάφρυνση του ελληνικού χρέους. Ο συμβιβασμός ΔΝΤ (ΗΠΑ) και ΕΕ επιτεύχθηκε στη μέση του δρόμου. Μεταξύ ΔΝΤ και ΕΕ συμφωνήθηκε να διατηρηθεί ο στόχος για πλεόνασμα 3,5%, που εξυπηρετεί τις χώρες της ΕΕ, χωρίς να είναι σημαντική η ελάφρυνση του χρέους, αλλά να δεσμευτεί η Ελλάδα (όπως απαιτεί το ΔΝΤ) από τώρα για πρόσθετα μέτρα ύψους 3,5 δισ., αν το 2018 δεν επιτευχθεί το πρωτογενές πλεόνασμα του 3,5%.

Παράλληλα, με το βαρύ πλήγμα που καταφέρουν σ’ έναν καθημαγμένο απ’ τη λιτότητα λαό το τρίτο μνημόνιο και τα πρόσθετα μέτρα, σοβαρό βήμα για τη βαθύτερη αποδόμηση της αστικής δημοκρατίας αποτελεί ο αυτόματος μηχανισμός διόρθωσης των δημοσιονομικών αποκλίσεων. Το ενδιαφέρον μ’ αυτόν τον μηχανισμό είναι ότι ενώ αποτελεί έναν «παρασυνταγματικό» θεσμό, αφού παραβιάζει την ουσία και το γράμμα του αστικού συντάγματος, δεν θεωρείται έκτακτο μέτρο, που θα πάψει να ισχύει, όταν καταστεί δυνατή η επάνοδος σε ομαλές συνθήκες (άρση της κρίσης), όπως υποτίθεται τουλάχιστον ότι θα συμβεί με την αποκατάσταση των παράνομων περικοπών μισθών και συντάξεων. Ο αυτόματος μηχανισμός δημοσιονομικής ισορροπίας – αν και αντιβαίνει στο σύνταγμα των

κρατών – μελών – αποτελεί πλέον καταστατική αρχή τους, όπως ρητά προβλέπει το Δημοσιονομικό Σύμφωνο της ΕΕ, που είναι υπέρτερο της εθνικής νομοθεσίας.

Μάλιστα, στην Ελλάδα θεσπίστηκε ήδη με πεντακομματική στήριξη τον Ιούνιο του 2015 το «Συμβούλιο Δημοσιονομικής Πολιτικής», που θα λειτουργεί ως «δημοσιονομικός κόφτης». Στο Δημοσιονομικό Σύμφωνο της ΕΕ η θέσπιση αυτού του μηχανισμού δεν αναφέρεται ως έκτακτο μέτρο που επιβάλλεται για την αντιμετώπιση έκτακτων καταστάσεων, αλλά ως πάγια και καταστατική αρχή των κρατών – μελών της ΕΕ. Η απαίτηση του ΔΝΤ για προληπτική νομοθέτηση μέτρων διόρθωσης αποκλίσεων, που δεν έχουν ακόμη υπάρξει! Αποτελεί την πιο βίαιη και ακραία μορφή εφαρμογής του θεσμού του αυτόματου κόφτη. Είναι όμως σύμφωνη με το πνεύμα του. Ακόμη κι αν δεν γίνει αποδεκτή η απαίτηση του ΔΝΤ για προνομοθέτηση εφεδρικών μέτρων, τα μέτρα για διόρθωση των δημοσιονομικών αποκλίσεων θα είναι, περισσότερο ή λιγότερο, προσδιορισμένα.

Ο αυτόματος μηχανισμός, όπως και το δημοσιονομικό σύμφωνο της ΕΕ που τον προβλέπει και γενικότερα η νομοθεσία των ολοκληρώσεων τύπου ΕΕ, αλλά και των ολοκληρώσεων ελεύθερου εμπορίου τύπου TTIP (ΗΠΑ και ΕΕ) και TPP (ΗΠΑ και χωρών του Ειρηνικού) θα καθιερώνει στον παγκοσμιοποιημένο ολοκληρωτικό καπιταλισμό την ανώτερη θεσμική ισχύ των υπερεταιρειών όχι μόνον έναντι των άλλων τάξεων αλλά και έναντι των αστικών κρατών. Ο μηχανισμός αυτόματης δημοσιονομικής προσαρμογής, ακόμη και χωρίς την ακραία προνομοθέτηση που απαιτεί το ΔΝΤ, αποτελεί χαρακτηριστική έκφανση αυτής της τάσης. Έρχεται σε κατάφωρη αντίθεση με την οργάνωση και λειτουργία του κράτους, όπως ορίζεται απ’ το αστικό σύνταγμα. Η ήδη συρρικνωμένη εθνική κυριαρχία περιστέλλεται περαιτέρω. Οι αποφάσεις του δημοσιονομικού κόφτη λαμβάνονται και εφαρμόζονται, χωρίς να νομοθετηθούν απ’ τη Βουλή. Αλλά ο δημοσιονομικός κόφτης θα αποτελεί Ανεξάρτητη Αρχή, ανεξάρτητη και απ’ την εκτελεστική εξουσία με ισχυρή σ’ αυτήν την παρουσία της ΕΕ, όπως συμβαίνει με τη γενική γραμματεία εσόδων.

Ούτε όμως στις αρμοδιότητες της δικαστικής εξουσίας θα εμπίπτει, αφού θα καθιερωθεί ως διεθνής κανόνας, που υπερισχύει του εθνικού νόμου…
Οι Νενέκοι ζουν και βασιλεύουν…

Δημοσιεύθηκε στο ΠΡΙΝ, 15.5.2016